

Van oude en nieuwe termen in onderwijsland

Van oude en nieuwe termen in onderwijsland en de mate waarin ik deze beheers, kan toepassen en waarderen.

Dat ik hier, met mijn berg-wandelschoenen aan, samen met vier cursisten te midden van de bush-bush, een pad probeerde te banen om van een gegeven punt a via een gegeven punt b en c op een nog onbekend punt d te komen, heeft alles te maken met mijn POP.

Mijn direct leidinggevende keek mij onlangs doordringend aan en sprak: "Ik maak mij zorgen over jouw persoonlijke ontwikkeling. Daarom heb ik een plan ontwikkeld: jouw POP. Jouw Persoonlijke Ontwikkelings Plan. Het plan is dat jij, in het kader van loopbaanoriëntatie, met enkele cursisten gedropt wordt in de wildernis. Jullie gaan dan een traject uitzetten om van a via b en c naar d te komen en gaandeweg oriënteer je je op de loopbaan van deze cursisten en van je zelf. Zie maar hoe competent jullie zijn om deze opdracht te volbrengen."

Na twintig jaar onderwijs had ik mijzelf al heel lang niet meer in verband gebracht met het begrip loopbaan en daarbij behorende kreten als 'perspectief', 'doorstroom', 'eerder verworven kwaliteiten' en eigenlijk vond ik het wel best, zo achter mijn bureau en voor de klas maar soms is management niet te houden en moet, wat gedropt wordt, ook uitgevoerd worden.

Mijn reisgezelschap was niet verkeerd: Hassan, een risicoleerling; Mei Ling, een oudkomeer, Pablo, inburgeraar en Samira, andersalfabeet.

Het was een dynamische, complexe omgeving waarin wij ons bevonden en ik voelde de aandrang om onze queeste in gang te zetten.

"Welaan dan," zei ik dus, welgemoed, "Goed dan, juist ja, o.k. Ehhh ... toon mij wat van jullie regulatieve vaardigheden."

"Wat gaan we doen?" vroeg Pablo.

"Juist." erkende ik.

"Waar moeten we naartoe?" vroeg Samira.

"Ook correct." gaf ik volmondig toe. "De 'wat' en 'waar' vragen zijn essentieel in het kader van regulatieve vaardigheden. Je zou daar aan toe kunnen voegen: 'hoe' en 'wanneer'."

"Laten we die kant maar oplopen." sprak Hassan tot Pablo en Samira. En met een blik op Mei Ling voegde hij daaraan toe: "Ga je mee?"

"Mooi! Coöperatief leren. Dat zie ik graag. Lerend van elkaar bepalen we welke richting het uit moet."

Als een ware cohortcoördinator wilde ik mij voor de troep plaatsen om de motivatie te stimuleren met mijn demonstratie van goede wil

maar ik was te laat: mijn reisgezelschap had zich al in beweging gezet.

'Juist ja, ' mompelde ik voor mij zelf uit. 'Zij zijn gericht op effectief presteren. Dat is duidelijk. Toch hebben zij voldoende aandacht voor het groepsproces en het samenwerkend leren. Je mag stellen dat hun attitude buiten-ewoon goed past in de sociaalconstructivistische benadering die wij tegenwoordig, in mijn belevingswereld terecht, zo'n prioriteit toekennen. Maar voldoet hun ruimtelijke planning wel aan een minimumniveau?'

"Op welk niveau ruimtelijke planningsvaardigheden bewegen jullie je? Wat is je beginsituatie? Welke kennis en vaardigheden willen jullie in dit project nader ontwikkelen?" riep ik mijn deelnemers na.

"Hebben jullie het integratieve aspect van de te verwerven kennis voldoende operationeel geformuleerd?" Mijn woorden leken verloren te gaan in de afstand die zich tussen cohort en coördinator had geformeerd want van enige reactie was geen sprake. Wel gaf Hassan nogmaals blijk van zijn sociaal-constructivistische benadering door zich naar mij toe te wenden en de verwijdering met zijn sonore stemgeluid en met de woorden

"Schiet toch op, man, fuck." te overbruggen.

Er volgde een tijdspanne waarin sprake was van een ongehinderde doorstroom van punt a naar c. De doorstroom, dat moet ik eerlijk bekennen, lag vooral in de vaart der volkeren. Volkeren die, hoewel aan mijn educatieve zorgen toevertrouwd, steeds het voortouw wisten te nemen, zich in de voorste gelederen voortstuwden en -dat ging ik steeds meer inzien- een plaatsje op de eerste rang verdienden. De reflectie, in mij verpersoonlijkt, kwam, zoals dat in een VUT stelsel past, overal achteraan zodat concrete to-the-point uitspraken, zoals hierboven al geciteerd, schering en inslag waren in het landschap dat wij doorploegden.

Landschap

Plotseling ging ik het begrijpen: dat van die POP enzo. Dit was niet alleen een leerervaring voor het cohort maar evenzeer voor mij; dit landschap was niet zomaar een landschap maar ontrolde zich aan mijn voeten als een waar studielandschap. Met geen ander doel dan om over dit nieuwe inzicht te mijmeren, stond ik een ogenblik stil (net op tijd, naar zich later uitwees want de grond voor mijn

dynamische omgeving.
 “Schiet toch op, man, fuck.” zo klonk nogmaals de heldere stem van Hassan en ik triomfeerde bij de constatering van toenemende zelfsturing bij deze risicoleerling. Ook het vermogen tot initiatief nemen dat Mei Ling meer en meer vertoonde, gaf mij vleugels.

Was dat laatste maar waar. Het moment brak aan waarin ook mijn gewicht, door mijn voeten gedragen, een transfer maakte waardoor ik alsnog in die afgrond stortte. Geen werkzaamheid van vleugels. Het verdwijnen van mijn beeld uit de einder van het cohort riep toch enige sociale vaardigheden op en enige uren later, na constatering van mijn stagneren, waren zij op hun schreden teruggekeerd om mij, ter aarde gestort, half in coma, aan te treffen.

Pablo schepte enig water in zijn petje en wierp mij dit in het gezicht waarop ik weer tot mijn positieven kwam. Correct gehandeld – waar had hij dat geleerd?

“Dat is één van mijn EVC’s. Ik heb in eigen land de ambulance dienst gereden.” zo voegde hij mij niet zonder trots toe.

Mei Ling had ondertussen bekwaam mijn jasje aan stukken gescheurd en de repen rond mijn verstuipte enkel geknoopt. Met een vragend gezicht staarde ze naar een restantje stof in haar handen. “Stop dat maar in je portfolio, als bewijs van EHBO-kwaliteiten.” sprak ik, niet zonder leedwezen want ik was erg op dat jasje gesteld geweest.

Hassan fabriceerde ondertussen een soort brancard: twee boomtakken waartussen hij een stevig nylon touw zigzaggend had bevestigd.

“Scouting?” vroeg ik.

“Intercultureel scouting, man, fuck.” repliceerde hij.

“Ook EVC.” gaf ik volmondig toe.

Samira zei niet veel maar bleek onderweg in een wel zeer gewaardeerd beroepsproduct te grossieren: telkenmale dat ik verdere voortgang niet meer als realistisch inschatte, gaf zij mij een opbeurend schouderklopje en moduleerde het tijdspad met de woorden “We zijn er bijna.”

Allengs, gaandeweg het traject, opmarcherend naar punt d, werden we meer en meer een groep en toen we eindelijk,

bijna, het eindpunt genaderd waren en ten einde raad, bleken vijf zeer verschillende individuen door lijden, ontberingen en afzien heen aaneengesmeed tot een hechte groep die elkaar tot steun was en op handen droeg.

Het management stond klaar om ons te ontvangen.

Naar de deelnemers werd niet heel langdurig gekeken: er was alle vertrouwen dat, door deze vorm van competentie gericht onderwijs, zij inzicht in hun kwaliteiten hadden verkregen en een stap verder waren gekomen in hun loopbaan. De nieuwsgierigheid ging duidelijk uit naar mijn persoontje. Toch had de opmerking ‘Na deze impuls van je eigen loopbaan kan je pas werkelijk deelnemers helpen oriënteren op hun loopbaan’ nog een onverwacht resultaat: op de plaats waar zojuist nog een delegatie van de projectleiding als commissie van ontvangst stond om mij te verwelkomen, verscheen nu een rookwolkje terwijl enige aardkluiten in het rond geworpen werden want de blik die ik op de commissie wierp, was vernietigend.